

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 372/2010

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Justiției	I. Obiecțiile	
	La spb. 2) din proiect. În contextul în care art. 9 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii stabilește cinci categorii de pensii ce se acordă în sistemul public, și anume - pensia pentru limită de vârstă; pensie de dezabilitate; pensie de urmaș, pensia specială și pensia anticipată pentru limita de vârstă, considerăm judicios revizuirea noțiunii de persoană în vârstă propusă la spb. 2) din proiect (a se vedea cuvintele „persoanele care beneficiază de pensie conform Legii nr. 156/1998”, astfel lărgindu-se cercul persoanelor ce se includ în noțiunea de persoane în vârstă). Or, în sensul în care definiția este operația logică prin care se stabilește conținutul unei noțiuni, remarcăm că, beneficiari ai pensiei de invaliditate, pensiei de urmaș pot fi nu doar persoanele care au atins vârsta de pensionare stabilită la art. 41- 45 din Legea prenotată. Adițional, atragem atenția că actul normativ nu este un dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Potrivit art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme”. Relațiile sociale sunt extraordinar de complexe și la momentul adoptării actului normativ este imposibil să se poată determina cu o precizie absolută toate circumstanțele raporturilor juridice reglementate. Din această cauză nici într-un sistem de drept nu s-a impus conceptul că normele ar trebui să reglementeze exhaustiv toate circumstanțele unui raport juridic. De asemenea, semnalăm că norma de drept trebuie să fie formulată astfel încât să fie aplicabilă nu doar relațiilor sociale existente la momentul adoptării actului normativ dar și relațiilor sociale viitoare. Definirea noțiunilor atrage în mod inevitabil rigiditatea actelor normative și face imposibilă aplicarea acestora pentru reglementarea raporturilor juridice noi. Însăși necesitatea modificării unei definiții („persoană cu dizabilități”) denotă practica defectuoasă a explicării noțiunilor utilizate într-un act normativ. Totodată, potrivit regulilor de tehnică legislativă, denumirea actului normativ va conține numărul și anul adoptării. Prin urmare, din denumirea și tot parcursul textului se va exclude textul „din data 14 octombrie” (a se vedea formula: „Legea nr.156/1998”). La sbp. 3) și 5) din proiect remarcăm că, potrivit rigorilor precitate, modificarea actului legislativ este, de regulă, expresă, constând în înlocuirea unui text cu un altul ori în excluderea unei părți din text sau în adăugarea unui text nou. Astfel, nu este necesară expunerea în redacție nouă a pct. 6 și a pct. 11 din Regulamentul supus amendării.	Se acceptă. Punctul 1 din Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 372/2010 a fost expus în redacție nouă: „1. Prezentul Regulament (în continuare- Regulament) stabilește modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare persoanelor beneficiare de pensii stabilite în condițiile Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998 și persoanelor beneficiare de alocații pentru persoanele vârstnice și persoanele cu dizabilități în condițiile Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni nr. 499/1999.”.
		Se acceptă.
		Se acceptă. Puncte revizuite.
		Se acceptă.

	Pornind de la caracterul obligatoriu al actului normativ, considerăm inoportună amendarea propusă la sbp. 6) (privind modificarea pct. 11). Astfel, utilizarea cuvintelor „este obligată” este inutilă și chiar periculoasă, deoarece în cazurile în care nu s- a precizat că, norma e obligatorie ar fi posibilă interpretarea că respectiva este facultativă. La sbp. 9) considerăm necesar completarea notei informative cu argumentarea termenului de un an stabilit pentru a beneficia de dreptul de asigurare cu bilete de reabilitare/recuperare. Totodată, nu este clar în temeiul căror criterii a fost stabilit termenul în cauză. Având în vedere că, actul normativ urmează să aibă un caracter concret și concis, este inadmisibilă plasarea în text a unor sintagme, care vor genera interpretări diferite și vor crea probleme la aplicarea acestuia, fapt pentru care considerăm necesar revizuirea cuvintelor „ motive întemeiate”, or fără a identifica motivele în cauză, se creează premise pentru persoana responsabilă de a determina în mod discreționar motivele ce ar fi considerate drept „întemeiate”.	Se acceptă. Nota informativă completată. Suplimentar, menționăm că pînă la data de 01.01.2010 prin Legea nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, categoria respectivă avea dreptul la tratament anual în sanatorii cu o reducere de 30 la sută din costul biletelor de tratament și la deplasarea gratuită la sanatoriu tur-retur. Ulterior, după adoptarea Legii nr. 108/2009 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, dreptul la tratament sanatorial pentru victimele represiunilor politice se stabilește de Guvern. Se acceptă. Punctul 39¹ expus în redacție nouă, după cum urmează: „39¹. În cazul nevalorificării biletului pe motiv de boală, contraindicații medicale sau deces al rudelor, beneficiarul care a achitat costul parțial al acestuia, are dreptul de a solicita restituirea mijloacelor financiare achitate, pe parcursul anului bugetar în curs, dar nu mai tîrziu de data de 10 a lunii decembrie. Solicitarea de restituire a mijloacelor financiare achitate se face în formă scrisă către Agenția Națională Asistență Socială cu anexarea actelor constatatoare.”.
	II. Propuneri la nota informativă (recomandările):	
Centrul Național Anticorupție (demersul nr. 06/2-3945 din 10 iulie 2019)	I. Obiecțiile Proiectul nu conține avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare și sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că redacția proiectului poate suferi ulterior modificări și completări. În vedere excluderii neconcordanțelor între constatările expertizei anticorupție și prevederile proiectului definitivat, comunicăm că expertiza sus-citată se va efectua conform Legii integrității nr. 82/2017. Potrivit art. 28, alin. (4) din Legea menționată „Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.”. Reieșind din cele expuse, solicităm respectuos prezentarea proiectului definitivat pentru efectuarea	Se acceptă. Nota informativă completată Se acceptă.

	expertizei anticorupție.	
Ministerul Finanțelor	II. Obiecțiile	
	La indicația Cancelariei de Stat nr. 18-23-3930 din 4 iulie 2019 Ministerul Finanțelor a examinat proiectul hotărârii Guvernului ”Pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/ recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.372/2010” (număr unic 320/MSMPS/2019) și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor. Totodată, ținînd cont de reformele operate în domeniul protecției sociale pe parcursul ultimelor ani, propunem revederea în ansamblu și argumentarea prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 372/2010, în particular categoriile de persoane, care au dreptul la bilete de tratament. Astfel, conform noțiunii din punctul 1 al Regulamentului persoană în vîrstă este persoana, care beneficiază de pensie conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, în același timp conform punctelor 30 și 32 al Regulamentului, dreptul la bilete cu înlesniri este acordat doar beneficiarilor de pensii pentru limită de vîrstă și alocații sociale.	Se acceptă. Punctul 1 din Regulament a fost expus în redacție nouă, după cum urmează: „1. Prezentul Regulament (în continuare- Regulament) stabilește modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare persoanelor beneficiare de pensii stabilite în condițiile Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998 și persoanelor beneficiare de alocații pentru persoanele vîrstnice și persoanele cu dizabilități în condițiile Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni nr. 499/1999.”.
Agencia Națională Asistență Socială	II. Obiecțiile	
	la pct. 7¹ sintagma ”Dreptul la asigurarea cu bilete se acordă o dată la 3 ani de la data depunerii cererii” se substituie cu sintagma ”Dreptul la asigurarea cu bilete se acordă la împlinirea a 3 ani din data înregistrării cererii”; se completează cu pct. 7² și 7³ cu următorul cuprins: ”7² . Cetățenii Republicii Moldova domiciliați în localitățile din stînga Nistrului, care se încadrează în una dintre categoriile de beneficiari specificate la pct. 1 și pct. 7¹ din prezentul Regulament pot solicita dreptul la asigurarea cu bilete de reabilitare/recuperare la structurile teritoriale de asistență socială, după cum urmează: structura teritorială de asistență socială Rezina – cetățenii din raioanele Rîbnița și Camenca; structura teritorială de asistență socială Dubăsari – cetățenii din raioanele Dubăsari și Grigoriopol; structura teritorială de asistență socială Anenii Noi – cetățenii din municipiile Tiraspol și Bender; structura teritorială de asistență socială Căușeni – cetățenii din raionul Slobozia. 7³. Biletele de reabilitare/recuperare se acordă persoanelor specificate în pct. 7² conform prevederilor prezentului Regulament.” la pct. 8 după cuvintele ”Beneficiarii indicați în pct.” cifra ”7” se substituie cu cifra ”7¹”.	Se acceptă, după cum urmează: la pct. 7¹, cuvintele „o dată la 3 ani de la” se substituie cu cuvintele „după expirarea termenului de 3 ani din”; Se acceptă. Regulamentul a fost completat cu punctul 7², după cum urmează: „7². Cetățenii Republicii Moldova domiciliați în localitățile din stînga Nistrului, care se încadrează în una dintre categoriile de beneficiari specificate în pct. 7¹ din prezentul Regulament, pot solicita asigurarea dreptului cu bilete de reabilitare/recuperare la structurile teritoriale de asistență socială, după cum urmează: structura teritorială de asistență socială Rezina – cetățenii din raioanele Rîbnița și Camenca; structura teritorială de asistență socială Dubăsari – cetățenii din raioanele Dubăsari și Grigoriopol; structura teritorială de asistență socială Anenii Noi – cetățenii din municipiile Tiraspol și Bender; structura teritorială de asistență socială Căușeni – cetățenii din raionul Slobozia. Dreptul la asigurare cu bilete se realizează conform prevederilor prezentului Regulament.”. Se acceptă.
Consiliul pentru	I. Obiecțiile	

prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității	Prin pct. 7) din proiectul de modificare examinat se propune modificarea pct. 26 lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități (în continuare Regulament) prin substituirea cuvântului „buletin” cu cuvântul „act”, ceea ce va permite tuturor persoanelor, indicate în pct. 7 al Regulamentului, obținerea biletelor de recuperare/reabilitare, indiferent de actul de identitate posedat. Totodată, Consiliul observă că, deși pct. 7 al proiectului examinat instituie operarea modificărilor în pct. 26 lit. b) din Regulament nu s-a luat în calcul și sintagma „pașaportul cetățeanului Republicii Moldova”, care constituie o barieră la accesarea biletelor de recuperare/reabilitare peste hotarele republicii pentru străinii specificați la art. 2 alin. (l) din Legea 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, care se află la evidența structurilor teritoriale de asistență socială, deoarece aceștia nu dețin pașaportul cetățeanului Republicii Moldova. Sintagma menționată mai sus creează un tratament diferențiat nejustificat persoanelor aflate în situații similare, discriminând străinii specificați la art. 2 alin. (l) din Legea 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, limitându-le accesul la tratamentul balneosanatorial. Ca urmare a celor spuse, Consiliul vine cu propunerea de a expune pct 26 lit. b) din Regulament în următoarea redacție: „b) actul de identitate, iar în cazul biletelor de reabilitare peste hotarele republicii — pașaportul cetățeanului Republicii Moldova sau documentul de călătorie”. Examinând punctul 4) din proiectul de modificare și, anume, excluderea lit. e) din pct. 10 din Regulament, Consiliul observă că această modificare nu este concordată cu cea a lit. d) din pct. 26, care exclude doar textul „copia de pe prima și ultima pagină care conține înscrisuri ale carnetului de muncă”. Totodată, Consiliul ține să menționeze că prin excluderea lit. e) din pct. 10 nu va fi clar care acte urmează a fi prezentate de persoanele care beneficiază de alocație socială de stat conform Legii nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni pentru a fi luate la evidență. Ca urmare a celor spuse, Consiliul vine cu propunerea de a aduce în concordantă modificările operate la lit. e) pct .10 și lit. d) pct. 26 din Regulament. Analiza comparativă a prevederilor pct. 31 lit. a) din Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități și a <i>pct.53 din Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290/210</i>, indică asupra unui tratament diferențiat privind costul biletului de reabilitare/recuperare aplicat persoanelor cu dizabilități severe, accentuate angajate în câmpul muncii. Astfel, persoanele cu dizabilități severe, accentuate angajate în câmpul muncii achită 30% din costul biletului, în conformitate cu pct. 31 lit. a) din Regulamentul aprobat prin HG nr. 372/2010, iar persoanele angajate în câmpul muncii, care nu au grad de dizabilitate achită 20% din bilet conform pct.53 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 290/2010. Examinând situația acestor două categorii, Consiliul nu a identificat o justificare obiectivă și rezonabilă a tratamentului diferențiat și consideră că acesta constituie discriminare pe criteriu de dizabilitate în acces la tratament balneosanatorial.	Se acceptă. Litera b) din pct. 26 a fost expusă în următoarea redacție: „b) actul de identitate, iar în cazul biletelor de reabilitare peste hotarele republicii – pașaportul cetățeanului Republicii Moldova sau documentul de călătorie, conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova;”. Nu se acceptă. În procesul de implementare a Regulamentului vizat, s-a constatat că la momentul solicitării luării în evidență a persoanelor pentru a beneficia de bilete de reabilitare/recuperare, conformarea statutului de angajat sau neangajat nu este relevantă, dat fiind faptul că persoana stă în rînd trei ani de zile și respectiv în această perioadă se poate schimba statutul persoanei. Astfel, pornind de la faptul că unele categorii de beneficiari au dreptul de a beneficia de aceste bilete cu înlesniri de 30% și 70% în dependență de statutul de angajat și categoria de persoane din care fac parte, este mult mai relevant ca beneficiarii să prezinte documente confirmative la momentul eliberării biletului. Nu se acceptă. Conform art. 15 din Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, în scopul recuperării capacității de muncă, asiguratul are dreptul la tratament balneosanatorial. Modul de acordare a biletelor de tratament balneosanatorial se stabilește de Guvern. Astfel, potrivit pct. 3 din Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial aprobat prin HG nr. 290/2010, reabilitarea balneosanatorială a angajaților se realizează din contul
---	--	---

Situația este și mai gravă în cazul persoanelor cu dizabilități medii angajate în câmpul muncii. Aceste persoane potrivit pct. 32 lit.a) din Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități urmează să achite 70% din costul biletului de reabilitare/recuperare, pe când persoanele încadrate în câmpul muncii care nu suferă de nici o dizabilitate, achită 20% din cost. Astfel, observăm și în acest caz o discriminare a persoanelor cu dizabilități.

O altă problemă sesizată Ministerului de către Consiliu în 2015 este accesul din punct de vedere economic la tratament de reabilitare/recuperare a persoanelor în vârstă beneficiare de pensii pentru limită de vârstă sau de alocații sociale de stat, angajate în Câmpul muncii, înregistrate oficial sau care desfășoară activități de întreprinzător de diferite forme.

Astfel, potrivit **pct. 32 lit. b) din Regulamentul** cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, persoanelor în vârstă beneficiare de pensii pentru limită de vârstă, pensii pe invaliditate sau de alocații sociale de stat, angajate în câmpul muncii, înregistrate oficial/ sau care desfășoară activități de întreprinzător de diferite forme li se eliberează bilete de tratament balneosanatorial cu o reducere de 30 %. Prevederea citată constituie o înlesnire și în aparentă avantajează persoanele respective, care urmează să achite 70% din costul biletului. Totuși, faptul că tratamentul diferențiat instituit prin norma respectivă este unul mai puțin favorabil devine evident în rezultatul examinării unei alte reglementări în materie, care se conține în Hotărîrea Guvernului Nr. 290 din 19.04.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a

asiguraților prin tratament balneosanatorial. Astfel, pct. 53 al hotărîrii nominalizate prevede următoarele: „Biletele achiziționate din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat pentru tratament cu cazare în stațiunea balneară sau instituția de reabilitare, se eliberează asiguraților cu perceperea a 20% din prețul lor, cu excepția biletelor eliberate în cazurile indicate în punctul 5 a/ prezentului Regulament.” Conform acestei reglementări, asigurații, adică toate persoanele care au obligația de a plăti contribuții de asigurări sociale în vederea beneficiilor de drept pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de legel , urmează să achite doar 20 % din costul biletului.

În rezultatul unei analize comparative a prevederilor citate, Consiliul reține că persoanele în vârstă beneficiare de pensii pentru limită de vârstă sau de alocații sociale de stat angajate în Câmpul muncii, înregistrate oficial sau care desfășoară activități de întreprinzător de diferite forme sunt obligate să achite un quantum mai mare din costul biletelor de tratament (70 %), decât celelalte persoane angajate în câmpul muncii (care nu beneficiază de pensie sau alocație), ceea ce constituie un tratament mai puțin favorabil. Totodată, Consiliul observă că aceste persoane achită, în egală măsură, contribuții de asigurări sociale, dar sunt tratate diferit la exercitarea dreptului de a beneficia de bilete de tratament. Mai mult decât atât, conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 186/2019 quantumul pensiei medii pentru anul 2019 este de 1895 lei, quantumul pensiei minime este de 1079 lei, iar quantumul alocațiilor sociale variază de la 215 lei până la 603 lei, totodată coșul minim de consum stabilit pentru anul 2018 este de 1891 lei. Aceste date, evidențiază că pensia pentru limită de vârstă sau alocația socială acoperă cu greu necesitățile de consum, impunând persoanele în vârstă să muncească.

Pentru eliminarea tratamentului discriminatoriu indicat în pct. 3 și 4 din prezentul aviz, Consiliul recomandă delimitarea domeniului de aplicare a Hotărîrea Guvernului nr. 372/210 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități la persoanele în vârstă și cu dizabilități neangajate în câmpul muncii, iar Hotărîrea Guvernului nr. 290/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru

mijloacelor bănești pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă din contul contribuțiilor transferate de către acestea în bugetul asigurărilor sociale de stat în anul precedent anului de gestiune – fiind un risc asigurat, iar recuperarea/reabilitarea persoanelor în baza Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități aprobat prin HG nr. 372/2018 se realizează în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv - aceasta fiind o măsură de asistență socială acordată de către stat în limita posibilităților financiare.

Reieșind din cele expuse, considerăm nefondată concluzia privind elementele de discriminare în contextul asigurării dreptului la reabilitare/recuperare.

Concomitent, menționăm că pct. 5 din Regulamentul cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial aprobat prin HG nr. 290/210, a fost abrogat prin HG nr. 1020/2018 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului.

Suplimentar, menționăm că, în contextul asigurării măsurilor de protecție socială reieșind din nevoile societății, legiuitorul urmează să stabilească mijloacele cele mai adecvate în atingerea unui echilibru între cheltuielile și veniturile publice.

	prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial să fie aplicabilă persoanelor angajate în câmpul nuncii indiferent de statutul acestora (persoane cu dizabilități, persoane beneficiare de pensie conform Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii Republicii Moldova sau de alocație socială de stat conform Legii nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.	
Alianța Organizațiilor pentru persoanele cu dizabilități din Republica Moldova	Înregistrarea cererilor și repartizarea biletelor de reabilitare/recuperare se va efectua prin intermediul unui sistem informațional automatizat în scop de a asigura transparența procesului de repartizare a biletelor de reabilitare/recuperare și totodată pentru a informa persoanele privind posibilitatea de accesare a serviciului, perioada disponibilă, unitatea de cazare și alte detalii relevante. Asigurarea evidenței electronice într-un sistem informațional automatizat și pe suport de hârtie a persoanelor beneficiare de bilete de reabilitare/recuperare, generând date statistice dezagregate (inclusiv pe tip de dizabilitate și deficiențe funcționale (mintale/intelectuale, psihice, auz, văz, locomotor) grad de dizabilitate, gen, vârstă, locul de trai (inclusiv mediul de trai: urban, rural). Asigurarea eliberării biletelor de reabilitare/recuperare pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani, precum și alocarea resurselor financiare pentru asigurarea implementării practice a acestor prevederi. Argumentare: Constatăm cu regret că persoanele cu dizabilități cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani nu sunt asigurate cu bilete de reabilitare/recuperare astfel, având un gol legislativ pentru această categorie de persoane. Biletele de recuperare/reabilitare pentru persoanele cu vârsta între 3 și 16 ani sunt eliberate de către instituțiile competente din domeniul medical, iar pentru persoanele cu vârsta de peste 18 ani sunt eliberate de către structurile teritoriale de asistență socială. Această practică discriminatorie față de persoanele cu dizabilități în vârstă de 16-18 ani, este o violare gravă a angajamentelor asumate de către Republica Moldova prin ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, și anume, de a proteja și a garanta realizarea deplină a drepturilor persoanelor cu dizabilități în orice sferă a vieții sociale, indiferent de vârsta persoanei. Astfel, propunem eliminarea acestei forme de discriminare față de persoanele cu dizabilități cu vârstă cuprinsă între 16-18 ani, cu asigurarea dreptului la servicii de sănătate și reabilitare prin armonizarea legislației naționale într-o manieră corectă și adecvată. Alocarea resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de transport beneficiarilor cu dizabilități locomotorii către instituțiile balneosanatoriale. Argumentare: În contextul în care compensația de transport destinată persoanelor cu dizabilități nu acoperă costurile necesare pentru deplasarea persoanelor cu transport privat, către centrele de reabilitare, considerăm oportun asigurarea unui suport financiar suplimentar, în situația în care în prezent nu dispunem de transport public interurban adaptat. Înlăturarea barierelor de comunicare a persoanelor cu dizabilități de auz cu personalul centrelor de reabilitare/recuperare, prin oferirea serviciilor de traducere în limbajul semnelor.	Se acceptă parțial. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a dezvoltat Sistemul Informațional Automatizat „Asistența Socială” (în continuare – SIAAS). La moment, în cadrul acestui sistem sînt funcționale mai multe Module: „Ajutor social”, „Servicii sociale”, „Inspekția Socială”, „Dizabilitate” etc. În acest context, menționăm că, datele statistice dezagregate privind persoanele cu dizabilități se conține în Modulul „Dizabilitate”. Suplimentar menționăm că, Modul „Bilete de reabilitare/recuperare” este în proces de dezvoltare și automatizare, respectiv odată cu definitivarea și testarea acestuia, modulul dat va fi pus pe mediu de producție. Potrivit Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, „<i>copil se consideră persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitatea de exercițiu deplină</i>”, or Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372/2010 stabilește modalitatea de asigurare a dreptului la reabilitare/recuperare pentru persoanele care au atins vîrsta de 18 ani. Concomitent, menționăm că, procesul de reabilitare/recuperare diferă pentru persoanele adulte și copii. Concomitent, menționăm că, cheltuielile pentru asigurarea recuperării/reabilitării persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități se efectuează în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv. Astfel, acordarea de noi drepturi pentru compensarea cheltuielilor de transport către centrele de reabilitare/recuperare vor atrage după sine cheltuieli suplimentare în bugetul de stat și potrivit art. 131 alin. (6) din Constituție nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

	Includerea la pct. 1 al Regulamentului, la noțiunea ”persoane cu dizabilități” de completat cu sintagma "tulburări de spectrul autist", aprobată prin Ordinul Nr 343 din 19 martie 2019 cu privire la aprobarea Protocolului clinic național ”Tulburări de spectru autist la copil și adult”. Argumentare: Completarea dată va asigura includerea în categoria beneficiarilor de bilete de reabilitare/recuperare a adulților diagnosticați cu tulburări de spectru autist precum și biletelor tip însoțitor pentru persoanele de suport/părinte. Platforma Alianței Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.1 1.2008 privind transparența în procesul decizional.	Punctul 1 din Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372/2010 a fost expus în redacție nouă: „1. Prezentul Regulament (în continuare- Regulament) stabilește modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare persoanelor beneficiare de pensii stabilite în condițiile Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998 și persoanelor beneficiare de alocații pentru persoanele vîrstnice și persoanele cu dizabilități în condițiile Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni nr. 499/1999.”.
Casa Națională de Asigurări Sociale	Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale ține să informeze, că a examinat proiectul de hotărîre „pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372/2010 (număr unic 320/MSMPS/2019) și în limita competenței funcționale comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	Prin prezenta, cu referire la proiectul de Hotărîre a Guvernului pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372/2010, vă comunicăm că obiecții și completări nu avem.	
Avocatul Poporului	Potrivit notei informative proiectul vizat a fost elaborat în scopul eficientizării mecanismului de asigurare, distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372/2010. Considerăm proiectul vizat binevenit și comunicăm că obiecții ce ar viza drepturile și libertățile omului nu au fost identificate.	

SECRETAR DE STAT

Ion DODON